

Redaktionelt forord

Økonomi og Politik er fortsat i en overgangstilstand. »Den gamle redaktør« Peter Nedergaard forlod tidsskriftet med udgangen af forrige årgang og efter Peter Wendts redaktion af dette års nummer 1, har jeg ansvaret for redaktionen af dette nummer. Derefter skulle der komme stabilitet med Martin Marcussens og Karsten Ronits overtagelse af den permanente redaktion.

Dette nummers tema fokuserer på en slående udvikling: Indvandringen af fremmed arbejdskraft. I stormagasinet er ekspedienten svensk, lægen er fra Berlin og hos naboen taler håndværkerne polsk. Antallet af opholds- og arbejdstilladelser er eksploderet, men så er der også alle de andre. Har Danmark for eksempel en voldsom samhandel med de baltiske lande, siden der er så mange lastbiler fra Litauen? Fænomenet er ikke specielt dansk. Ved undergrundsstationerne i London flyder det således med gratisaviser på polsk, henvendt til gæstearbejdere fra dette nye EU-land.

Dette temanummer ser på forskellige aspekter af denne tilstrømning.

Gunnar Viby Mogensen peger på en fundamental forskel mellem Vesteuropa og Nordamerika (USA og Canada). Det er ikke Europa, der tæller, når det gælder indvandringen fra den tredje verden, for langt størstedelen af

denne sker til USA og Canada, og samtidig har immigrationspolitikken et forskelligt præg. Hvor man i Vesteuropa har lagt vægten på hensynet til indvandrerne, har man i Nordamerika taget stærkt hensyn til det hjemlige arbejdsmarked og dets behov, og stillet indvandrerne over for krav om, at de skal klare sig selv. Resultaterne er højst forskellige. Hvor der således i Europa er stor forskel i beskæftigelsen for indvandrere og den hjemlige befolkning, er denne forskel meget lille eller ikke-eksisterende i Nordamerika.

Nikolaj Malchow-Møller, Jakob Roland Munch, og Jan Rose Skaksen analyserer tilstrømningen af udenlandsk arbejdskraft til Danmark. Andelen af udlændinge i arbejdsstyrken er steget i de sidste ti år, og efter østudvidelsen er der især kommet mange østeuropæere. Generelt har det især været den ufaglærte arbejdskraft, der har fået konkurrence fra udlandet, selvom dette er mindre udtalt for den østeuropæiske arbejdskraft. Analysen viser en negativ effekt på lønningerne, når der kommer flere til med samme uddannelse og erfaring, som man selv har. En stigning i andelen af udlændinge med 1 procentpoint giver således lønninger, der er op til 1 procent lavere.

Hans Jørgen Nielsen analyserer ud fra vesteuropæiske survey-undersøgelser befolkningernes holdninger til denne tilstrømning og

konkurrence. I Danmark er der en stærk kontrast mellem befolkningens skeptiske syn på flygtninge og dens væsentlige mere positive opfattelse af udenlandsk arbejdskraft. Dette synes at være en del af et mere generelt skandinavisk mønster. I Skandinavien (Danmark, Norge og Sverige) vil befolkningerne for eksempel ikke favorisere egne statsborgere ved besættelse af jobs og befolkningerne ser kun få negative følger af arbejdskraftindvandringen. Til forskel herfra er der i mange andre lande en udbredt pessimisme over for virkningerne af arbejdskraftindvandring.

Udenfor temaet ligger *Karsten Vrangbæks* og *Sara Røpkes* artikel om »Den Danske Kvalitetsmodel« for sundhedsvæsenet. Kvalitet har været et centralt tema i den internationale sundhedspolitiske debat i det seneste årti,

og artiklen analyserer den danske model i forhold til relationen mellem centralpolitisk styring og fagprofessionel selvregulering og sigter mod at besvare det overordnede spørgsmål: *Hvilken form for styringsredskab kan Den Danske Kvalitetsmodel for Sundhedsvæsenet karakteriseres som?* Dette fordrer en identifikation og vurdering af Kvalitetsmodellens styringsmæssige implikationer. Karakteristikken foretages ud fra en afdekning af tre forskellige aspekter af den styring, der finder sted igennem Kvalitetsmodellen: Hvem styrer? Hvad styres? Hvordan styres?

Hans Jørgen Nielsen
gæsteredaktør